

➔ STROOMGEBIEDBEHEERPLANNEN 2022-2027: KRW-DOELEN OPNIEUW VASTSTELLEN

Begin 2022 start de derde zesjarige planperiode van de Kaderrichtlijn Water. Hiervoor moeten waterbeheerders nieuwe stroomgebiedbeheerplannen opstellen. Dat betekent ook dat ze alle eerder vastgestelde ecologische doelen en bijbehorende maatregelen dienen te actualiseren. Maar hoe doe je dat precies, waar moet je rekening mee houden en wat valt er (bestuurlijk) te kiezen?

➔ Lennart Turlings van Witteveen+Bos.

Het actualiseren van de opgestelde ecologische doelen en maatregelen is een lastig proces. Vandaar dat STOWA samen met de werkgroep Doelafleiding in opdracht van de Stuurgroep Water de 'Handreiking KRW-doelen' heeft opgesteld, plus een bijpassend juridisch kader. Deze bieden duidelijke handvatten en een stappenplan.

De actualisatie bestaat kortgezegd uit twee met elkaar samenhangende sporen: een technisch-inhoudelijk spoor en een bestuurlijk-besluitvormend spoor. In het technisch-inhoudelijk spoor staat de ecologie centraal. 'Je start met een watersysteemanalyse waarin je gaat bekijken hoe een watersysteem hydrologisch en ecologisch functioneert, wat de belangrijkste processen zijn die de ecologische toestand bepalen en welke maatregelen mogelijk zijn om de ecologische toestand te verbeteren,'

aldus Lennart Turlings van Witteveen+Bos. Hij droeg bij aan het opstellen van de handreiking. 'De te bereiken ecologische toestand (het doel) staat dus niet vooraf vast, maar bepaal je door uit te gaan van de bestaande ecologische toestand. Daar tel je de effecten van verbetermaatregelen bij op en dan heb je het doel. Dit heet de Pragmatische methode.'

VERBETERMAATREGELLEN

De KRW vereist dat een waterbeheerder alle mogelijke verbetermaatregelen meeneemt bij het bepalen van het doel, ongeacht de kosten, *behalve* maatregelen die 'significante' negatieve effecten hebben op andere gebruiksfuncties of 'op het milieu in algemene zin', aldus Turlings: 'Als het nemen van een maatregel ertoe leidt dat het niet meer mogelijk is een rivier te bevaren, dan mag je deze

maatregel bijvoorbeeld buiten beschouwing laten.' In bijlage 2 van de Handreiking KRW-doelen gaan de opstellers nader in op wat je dient te verstaan onder 'significant'. Uiteindelijk kan de actualisatie leiden tot wat wordt genoemd 'technische doelaanpassingen', waarbij het doel op grond van nieuwe inzichten lager of hoger uitvalt dan ervoor. Bij het uitvoeren van een watersysteemanalyse spelen de door STOWA ontwikkelde sleutelfactoren een belangrijke rol.

STEEKHOUDENDE ARGUMENTEN

Valt er voor bestuurders nog wat te kiezen bij het vaststellen van doelen en maatregelen? Jazeker. Deze keuzes zitten vooral in het tweede spoor, het bestuurlijk-besluitvormende spoor. Bestuurders kunnen overgaan tot uitsstel of afstel van het in het technisch-inhoudelijke spoor vastgestelde doel. In KRW-jargon heet dat 'doelfasering' of 'doelverlaging'. Maar je moet daar wel steekhoudende argumenten voor kunnen aandragen. Op welke gronden ga je over tot doelfasering of doelverlaging? Bij deze bestuurlijke afweging mag je - in tegenstelling tot het technisch-inhoudelijke spoor - wel kosten aandragen als argument. Als de kosten van maatregelen 'disproportioneel' (onevenredig kostbaar) zijn, mag je er vanaf zien. Turlings: 'Er ontbreekt een eenduidige invulling van het begrip 'disproportioneel'. Maar als voorbeeld zou je kunnen denken aan maatregelen waarvan het effect per euro op de zogenoemde KRW-maatlatscores (hoeveel wordt het water er ecologisch beter van?) heel gering is. Of aan maatregelen die naar de mening van velen een onevenredig groot deel van de totale waterschapsbegroting opslokken. Deze afweging is echt maatwerk.' In bijlage 2 van de handreiking wordt dieper ingegaan op dit begrip.

nen denken aan maatregelen waarvan het effect per euro op de zogenoemde KRW-maatlatscores (hoeveel wordt het water er ecologisch beter van?) heel gering is. Of aan maatregelen die naar de mening van velen een onevenredig groot deel van de totale waterschapsbegroting opslokken. Deze afweging is echt maatwerk.' In bijlage 2 van de handreiking wordt dieper ingegaan op dit begrip.

KAT-EN-MUISSPEL

Met het actualiseren van de KRW-doelen gaan de waterschappen een noodzakelijk, maar ook lastig proces in. STOWA heeft samen met andere betrokken partijen hard gewerkt om ze daarbij te ondersteunen. Want naast deze handreiking is er een systematiek ontwikkeld - de ecologische sleutelfactoren - waarmee inzicht wordt verkregen in de ecologische toestand van watersystemen en de werkelijke potenties, alsook van kosteneffectieve maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren. Bestuurder Nettie Aarnink van Waterschap de Vechtstromen: 'Ik

hoop en verwacht dat de ontwikkelde instrumenten en de handreiking ons gaan helpen om te komen tot goede maatregelenpakketten zodat de KRW-doelen gehaald worden. Via de sleutelfactoren krijg je een goed en objectief beeld van de potenties van wateren, maar ook specifiek van de knelpunten voor verbetering. Voorheen werd het soms wel eens een kat-en-muisspel tussen betrokken partijen over de vraag wie in hoofdzaak verantwoordelijk was voor het niet halen van de doelen. Ik hoop dat we dat hiermee achter ons laten. Want een goede waterkwaliteit is van levensbelang. Niet omdat Europa het wil, niet omdat Brussel het voorschrijft. Nee, voor onszelf. Schoon water is zowel de basis voor een gezonde leefomgeving voor ons mensen als voor de biodiversiteit die van het water afhankelijk is.'

Tot slot: moeten de waterschappen gebruik maken van de handreiking? Dat is wel de bedoeling. De handreiking is vastgesteld door de Stuurgroep Water en heeft daarmee een formele status gekregen. Het gebruiken van de ecologische sleutelfactoren als instrument voor de in de handreiking opgenomen watersysteemanalyses, is echter niet verplicht. In de handreiking worden ook enkele andere beoordelingsmethoden genoemd waarmee dat zou kunnen.

U kunt de handreiking en het bestuurlijk juridisch kader downloaden op www.stowa.nl, onder Publicaties (STOWA 2018-15). Voor meer informatie over de handreiking kunt u contact opnemen met Bas van der Wal van STOWA, 033 460 32 00 of via stowa@stowa.nl

